

ВІДГУК

**офіційного опонента на дисертацію Євсюкової Онисії Геннадіївни
«Кустарно-ремісничча промисловість міста Харкова в роки непу (1921–
1928 рр.)», подану до захисту до спеціалізованої вченої ради
Д 64.051.10 Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
на здобуття наукового ступеню кандидата історичних наук за
спеціальністю 07.00.01 – історія України**

Тема дисертаційного дослідження О. Г. Євсюкової є актуальною. Проблеми становлення та функціонування кустарно-ремісниччої промисловості м. Харкова все ще потребують ретельного дослідження. Особливо це стосується періоду непу, коли дозвіл ринкових відносин у комплексі розвитком приватного виробництва за короткий час дозволили відбудувати промисловий сектор та вийти з глибокої економічної кризи, в якій країна опинилась після визвольних змагань 1917–1921 рр. та політики воєнного комунізму, запровадженої більшовиками. Вивчення розвитку кустарно-ремісниччої промисловості дозволить знайти більш ефективні механізми регулювання та розвитку малого бізнесу. Та одночасно з цим, вивчення дрібної промисловості Харкова збагачує загальну картину розвитку приватного підприємництва періоду непу в Україні. Сказане робить актуальним дослідження зазначеної проблеми.

Дисертація виконана в межах наукових програм і планів кафедри історії України історичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, у контексті науково-дослідницької теми: «Політична та соціально-економічна історія України (друга половина XVII–XX ст.). Історія Слобожанщини» (державний реєстраційний номер 0112U004753), що розробляється на кафедрі історії України Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Структурно дисертаційне дослідження відповідає поставленим завданням і дозволяє розкрити поставлені задачі. Дисертаційна робота складається зі

вступу, чотирьох розділів, розподілених на 10 підрозділів, висновків, списку джерел та літератури, додатків (таблиць). Загальний обсяг дисертації – 198 сторінок, із них основна частина – 144 сторінок, список використаних джерел та літератури – 25 сторінок (включає 256 найменувань). Дисертація містить 14 додатків на 16 сторінках.

У вступі авторка переконливо обґрунтовує вибір теми, розкриває її актуальність, показує зв'язок теми дослідження з науковими програмами, визначає об'єкт і предмет дослідження, показує мету та завдання дослідження, обґрунтовує хронологічні рамки, формулює наукову новизну і практичне значення своєї роботи, показує особистий внесок дисертантки у розробку наукової проблеми, надає відомості про апробацію результатів свого дисертаційного дослідження.

Робота О. Г. Євсюкової «Кустарно-реміснича промисловість міста Харкова в роки непу (1921–1928 рр.)», спрямована на пошук ідей та оптимальних моделей відновлення цінностей дрібного та кустарного виробництва в містах. Авторка змогла накопичити значний фактичний матеріал, продемонструвала оригінальний підхід у питаннях аналізу та вирішення поставлених завдань, високою інформативністю. Серед найбільших здобутків дослідження, варто вказати на наукову новизну одержаних авторкою результатів. Дана робота є першим комплексним дослідженням історії становлення та розвитку кустарно-ремісничого виробництва м. Харкова в роки непу. Дисертація базується на широкому колі залучених документальних джерел – до наукового обігу було вперше введено значний масив неопублікованих архівних матеріалів.

Головні наукові положення, що наводяться в розділах роботи та висновках, мають ґрунтовний і переконливий характер, логічно впливають за текстом дисертації і не викликають заперечень.

Дисертація має необхідний рівень апробації – опубліковані авторкою 13 наукових публікацій, відбивають основну суть роботи. Результати роботи викладені у 13 авторських публікаціях: 7 публікаціях (6 – у наукових фахових виданнях, що входять до переліку МОН України, з них 2 – входять до міжнародної наукометричної бази РІНЦ; 1 – у зарубіжному науковому фаховому виданні), 6 тезах доповідей на наукових конференціях. В авторефераті дисертації в повній мірі відображено структуру, зміст, історіографія, методологія і результати досліджень.

Загалом позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження Євсюкової О. Г., варто також висловити деякі зауваження і побажання.

1. На нашу думку, бажано було б більш чітко пов'язати етапи формування та розвитку кустарно-ремісничої промисловості м. Харкова з загальною політичною, економічною та культурною ситуацією в країні на той момент.
2. В роботі слід було б більше приділити уваги значенню кустарно-ремісничої промисловості м. Харкова в рамках УСРР. Хоча авторка наводить певні дані і характеризує загальні моменти розвитку дрібного виробництва Харкова в рамках республіки, варто було більше уваги приділити місцю і ролі цьому питанню.
3. В дисертаційній роботі приділено значно увагу аналізу дрібного виробника але варто було б більше приділити увагу розгляду окремих персоналій харківських кустарів, адже вивчення соціально-економічної історії через призму життя окремих харків'ян збагачує розуміння загальних історичних процесів.
4. У роботі слід було б більш детально показати механізм впливу кустарно-ремісничої промисловості на загальний соціально-економічний розвиток Харківщини та України в цілому, а також на культуру та побут українського міста. В роботі простежується розкриття цих питань, але не досить повно.

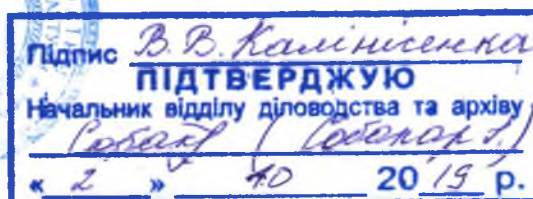
5. Дисертація лише виграла б, якби авторка зробила певні порівняння функціонування кустарно-ремісної промисловості Харкова із подібними осередками розвитку дрібного виробництва в інших регіонах республіки.

Названі зауваження суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження Євсюкової О.Г. В цілому представлена до захисту дисертація є завершеною, комплексною, самостійною науково-дослідницькою роботою з історії розвитку кустарно-ремісної промисловості м. Харкова доби непу. Дисертантка змогла успішно виконати поставлені завдання, також продемонструвала компетентність, вміння аналізу історичних джерел, логічно і чітко висловлювати свої думки і самостійно обґрунтовувати висновки. Робота відповідає вимогам, що висуваються до кандидатських дисертацій, і її авторка Євсюкова Онисія Геннадіївна може бути рекомендована для присудження їй наукового ступеню кандидата історичних наук зі спеціальності 07.00.01 – історія України.

Офіційний опонент - доктор історичних наук
доцент кафедри історії, музеєзнавства та
пам'яткознавства Харківської державної
академії культури

В.В. Калініченко

Віраха отримано: 3.10.2019 р.
Генер. секретар КуГ